

BREDASCHE

COURANT.

ZONDAG

21 MAART.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS DER GEMEENTE BREDA, brengen bij deze ter kennis der belanghebbenden, dat de vergadering van Kiesgerechtigden, ter verkiezing van negen Leden, voor de nieuw te benoemen Kamer van Koophandel en Fabrieken alhier, naar aanleiding van Zr. Ms. Besluiten van den 9 November 1851 (Staatshlad N°. 142) en van den 18 Februarij 1852 N°. 67, en der dientengevolge genomen Resolutie van den Heer Staatsraad, Commissaris des Konings in deze Provincie van den 9 Maart jl. A. N°. 27, zal worden gehouden op Maandag den 19 April aanstaande op het Raadhuis dezer Gemeente, van des voormiddags 9 tot 12 ure, met informatie tevens, overeenkomstig het 3^e Lid van art. 41 van het Reglement, vastgesteld bij voorschreven Koninklijk Besluit van 9 November 1851, bevattende algemeene bepalingen betreffende de Kamers van Koophandel en Fabrieken, dat de door het Gemeente-Bestuur opgemaakte lijst der Kiesgerechtigden, te weten van alle meerderjarige ingezetenen, die in het volle genot der burgerlijke en burgerschaps-regten zijn, en ter zake van eenig bedrijf van handel of fabriekwezen, in het patentregt zijn aangeslagen voor of boven eene som van tien Guldens in hoofdsom, van af heden ter Secretarie, ter inzage zal voorhanden leggen op de gewone uren, alsmede dat bezwaren tegen dezelve lijst, hetzij die den klager, hetzij die andere ingezetenen betreffen, gedurende acht dagen, te rekenen van dagteekening dezes, bij het Gemeente-Bestuur kunnen worden ingeleverd.

En zal hieraan op de gebruikelijke wijze publiciteit worden gegeven.

Breda, den 19. Maart 1852.

C. PELS RIJCKEN, F. B.

Ter verdonnatie van dezelve

De Secretaris,

L. D. G. TEYCHINE.

Afgekondigd den 20. Maart 1852.

In kennis van mij Secretaris,

L. D. G. TEYCHINE.

FRANKRIJK.

PARIS, den 18den Maart.

De *Moniteur* bevestigt een besluit van den President, waarbij het budget van 1853 wordt vastgesteld. Het budget is in twee kolommen verdeeld: de eerste bevat alle werkelijke uitgaven en inkomsten der schatkist; de tweede die welke alleen ordeshalve op de begroting gebragt zijn. De voor gewone uitgaven aangewezen sommen bedragen te zamen 4200 millioen. De ordeshalve gebragte uitgaven, de kosten van inzig der middelen, enz., belopen te zamen 428 millioen. Voor buitengewone openbare werken wordt 78 millioen aangewezen. De middelen tot dekking der onderscheiden uitgaven worden ten bedrage van 4450 millioen uitgetrokken, dat is 59 millioen minder dan de uitgaven; welk verschil met hetgeen op de onderscheiden punten van uitgave mogt overschieten, en met de vermeerdering van de opbrengst der middelen, waarop het gouvernement meent te mogen rekenen, zal worden goedgemaakt. De jaarwedde van het staatshoofd is niet op het budget gebragt: de President wil de bepaling van het bedrag daarvan aan den senaat overlaten. Tevens is vastgesteld dat het paleis van de Louvre, te Paris, zal worden afgebouwd; van de daartoe noodige som van 26 millioen wordt voor dit jaar twee millioen beschikbaar gesteld; de nieuw daar te stellen gebouwen zullen de lokalen bevatten voor de tentoonstelling van nijverheid en kunst, voor de ministerien van binnenlandsche zaken en van politie, voor het bestuur der telegraafdienst, voor de landdrukkerij, en eindelijk kazernen voor een genoegezame gewapende magt.

In den *Moniteur* van gisteren is een organiek decreet betreffende de ridderorde van het Legioen van Eer afgekondigd. Het vernieuwt, met eenige wijziging, de bestaande bepalingen. Het aantal ridders blijft onbeperkt, doch de aanstelt haren te groot is, zal in de burgerlijke klasse tot in 1856 slechts een nieuw ridderschap twee gestorvenen worden benoemd. Het aantal ridders van het Legioen was door koninklijk besluit op hoogstens 2000, dat der kommandeurs op 400, der groot-officieren op 160, en der groot-kruisen op 80; bij het nieuwe besluit is het maximum voor die onderscheiden graden gesteld op 4000, 1000, 200 en 80; en zoelang het werkelijk aantal dit maximum nog te boven gaat, zal slechts eene benoeming of bevordering, in de burgerlijke of in de militaire klasse, op twee vacatures plaats hebben. De bepalingen die tot nog toe betreffende de openstelling en bevordering in de orde gegolden hebben (hoewel veelal ontdeken wordende) blijven in stand. Buitengewone gevallen uitgezonderd, zullen alleen op den 1sten Januarij en den 15den Augustus van elk jaar benoemingen of bevorderingen in de ridderorde plaats hebben. Elk nieuw ridder moet trouw zweren aan den President, aan de ber en aan het vaderland.

Tot wegneming van twijfelingen, die omtrent den zin eener bepaling van het decreet tot conversie der 5 percents staatsschuld zijn opgetreden, is in den *Moniteur* bekend gemaakt dat de houders dier schuld, welke in de renteverlaging bewilligen, daarvan geene verklaring behoeven te doen zittende hun stilzwijgen als bewilliging beschouwd worden. De rentehouders die de aflossing verkiezen, moeten ze schriftelijk aanvragen.

Het besluit van den President van den 22sten Januarij jl., waarbij de verkoop van de in Frankrijk gelegen bezittingen der familie Orleans en de bevestiging van een gedeelte derzelve aan den Staat bevolen werd,

werdt thans in het breede door den *Constitutionnel* beschouwd en verdedigd. Het genoemde gouvernementsblad zegt, dat men getracht heeft de publieke opinie ten opzichte van dat besluit te misleiden, en dat een onderzoek en openlijk onderzoek der daartegen gemaakte aanmerkingen en schuldigheden door het gouvernement gewenscht wordt en voor de waarheid en de zedelijke kracht van het staatsgezag noodig is. Het blad begint met de mededeeling van onderscheiden door de belanghebbenden en door rechtsgeleerden voor of tegen dat besluit opgestelde stukken. Andere voornamelijk Parijsche bladen, die tot nog toe door vrees van de openbaarmaking dier stukken waren weerhouden, nemen ze thans uit den *Constitutionnel* over, het *Journal des Debats* met verifouws afkeuring van het besluit, de *Presse* met verklaring dat hetzelfde rechtvaardig was, maar door het staatsbelang ten volle gerechtvaardigd wordt.

De gouvernementsbladen berichten dat eene hervorming van het strafstelsel, gebouwd op eene herziening der strafwetgeving, aan den Senaat en aan het wetgevend ligchaam, in het eerste gedeelte hunner aanstaande zitting, zal worden voorgedragen.

Onder het voorzitterschap van den heer *Fortoul*, heeft gisteren de eerste zitting plaats gehad van den oppersten raad voor het hooger onderwijs. Alle leden waren tegenwoordig, met uitzondering van den bisschop van Orleans. De minister van openbaar onderwijs heeft eenige voorstellen gedaan, welke in handen eener commissie zijn gesteld, tot het doen van onderzoek en het uitbrengen van rapport.

In de laatste uren zijns levens heeft de maarschalk *Marmont* den wensch geuit, dat zijn stoffelijk overschot in de kerk der Invaliden te Paris mogt worden bijgezet.

De Sardijnische kamer van volksvertegenwoordigers heeft in de zitting van den 14den dezer, na eene langdurige beraadslaging, met 57 tegen 59 stemmen het wets-ontwerp aangenomen, waarbij een som van drie millioen lires wordt aangewezen tot versterking der stad Casale als een gewichtig punt in de verdedigingslijn tegen Oostenrijk. Het ontwerp is door vele leden bestreden; eenigen beweerden dat bij den tegenwoordigen staat der schatkist geen zoo groote uitgaven voor altijd ontoereikende verdedigingsaanstalten moesten gemaakt worden. Anderen betoogden dat de regering verder gaaf en Turijn zelf versterken moest. Dit laatste verklaarden de ministers zeer wenschelijk, maar bij den tegenwoordigen staat der finantien onmogelijk, terwijl zij eene ontoereikende verdediging tegen een eervolle onderwerping verkozen. Eenige radicale leden prezen de voordragt aan als een Italiaansch denkbeeld.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den Maart.

Ook de Deensche Eerste Kamer heeft den 12den, met 39 tegen 10 stemmen, beslist, dat het adres aan den Keizer, waarbij de afkeuring van het geen vertrouwen in het ministerie te stellen, aan eenen volgenden beraadslaging zal worden onderworpen. Den 13den moest in het Volkshuis de tweede beraadslaging over het adres plaats hebben; men dacht, dat het niet zou worden aangenomen, maar dat de kamer, bij een gemotiveerd besluit, tot de orde van den dag zou overgaan. Naar verzekerd werd, zou de Rijksdag den 17den worden gesloten.

Uit Karlsruhe wordt geschreven, dat het sedert twee dagen zeer ongunstig ging met de gezondheid van den Groothertog. De koninklijke voortdurend aanhouden en deed het ergste vrezen.

Uit Weenen schrijft men, dat Vorst *Schwarzenberg* weder hersteld is en bij den Keizer, kort na diens terugkomst, zijne opwachting heeft gemaakt. De Russische Groothertog *Nikolaus* en *Michael* kwamen den 14den dezer in genoemde hoofdstad aan, en werden aan het station door de Aartshertogen *Leopold* en *Joseph* verwelkomd. Ter hantier eere zou eene groote parade geboden worden en werden koninklijke feesten voorbereid.

ENGELAND.

LONDEN, den 17den Maart.

Op het einde der zitting van het Huis der Lords van 11. Maandag, heeft lord *Derby*, tot beantwoording van lord *Beaumont*, verklaard dat het kabinet niets kon uitrichten met de tegenwoordige meerderheid in het Parlement, en dat het een geschikt ogenblik zou afwachten om het te ontbinden. De edels lord heeft niets medegedeeld omtrent de maatregelen die het gouvernement denkt voor te stellen. Lord *Grey* heeft doen opmerken, dat deze verklaring niet voldoende was, en de markies van *Clarendon* heeft openlijk de ontbinding gevraagd. Daarbij is de beraadslaging gebleven in het Hoogerhuis.

In het Huis der Gemeenten zijn langdurige en belangrijke debatten geopend omtrent de interpellatie van den heer *Villiers* betrekkelijk de handels-politiek van het nieuwe ministerie. De heer *d'Israeli* heeft daarop het eerst geantwoord, dat de bedoeling van het gouvernement was om zich voor het oogenblik tot de uitveering der loopende zaken te beperken, met uitzondering van later het Parlement te ontbinden en daarvan de oplossing van de kwestie der free-trade te vragen. Tegen deze verklaring hebben lord *John Russell*, in naam der Whigs, sir *James Graham* en de heer *Gladstone* in naam der Peellisten, en de heer *Gibson* voor de school van Manchester geprotesteerd, terwijl eerstgenoemde eene meer stel-

lige verklaring wenschte, en de overigen eene onmiddellijke ontbinding van het Parlement verlangden. Lord Palmerston alleen heeft, terwijl hij zich tegen elke herstelling van een regt op de granen verklaarde, voorgesteld dat men het gouvernement bij de afdoening der loopende zaken met ondersteunen, alvorens tot de voorgestelde ontbinding over te gaan.

Nadat de begroting voor de marine in commissie was toegestaan, eindigde deze langdurige zitting ten één ure in den nacht.

Gisteren, hetsoffen de discussien in het Hoogerhuis, sluitend het stellen van passonaal onderwijs in Ierland. Graaf Derby, die vroeger veel goeds voor dit zaak te weeg bragt, achtte het wenschelijk dat eene commissie benoemd zou worden, om te onderzoeken of dat stelsel wijzigingen behoefde. Nog dien dag noch heden, in zij ver het verslag wegens deze laatste zitting bekend is, was het in het Lagerhuis behandeld van algemeen belang.

Het gebouw der tentoonstelling staat thans weder ter bezigtiging voor het publiek open en heeft dagelijks tusschen de drie- en vierduizend bezoekers, grootendeels dames en kinderen. Het meubelaar dat daar gedand had wordt in het openbaar geveild. Nog altijd blijft het onbestist of dat kristallen paleis afgebroken of wel tot een wintertuin of eenig ander doel ingerigt zal worden.

Te New-York is de tijding ontvangen, dat de Mormons aan het Zout-Meer, zich voor een van de Vereenigde Staten onafhankelijk gemeenschap hebben verklaard. De Amerikaansche autoriteiten waren alle van dat verstand.

De Times deelt nog de volgende bijzonderheden mede nopens den slag die aan de heerschappij van den dictator van Buenos-Ayres Rosas, een einde heeft gemaakt. De slag is geleverd den 3den Februarij tusschen het leger van Rosas en de vereenigde Braziliaansche en oostersche legers (onder den generaal Urquiza) tusschen Merlo en de Passo-del-Rey. De Dictator der Argentijnsche republiek is daarbij, naar men zegt, aan de hand gekwist. De generaal Pacheco zou aan het hoofd van het leger van Buenos-Ayres gesneuveld zijn. Rosas heeft zich, verkleed als matroos, aan boord van Hr. Ms. schip *Laquet* gered, met zijne dochter (*Mannelita*) verkleed als scheepsjongen. Zij zijn vervolgens aan boord van Hr. Ms. schip *Centaur* naar Buenos-Ayres overgebracht. — *Mancillo*, die te Buenos-Ayres bevel voerde, heeft de agenten der vreemde mogendheden te kennen gegeven dat hij niet voornemens was de stad te verdedigen, maar ze aan de overwinnaars zou overgeven. Gezede agenten hebben daarop eene commissie benoemd die met den generaal Urquiza, begeven zou, om een wapenstilstand te verhandelen en over de wijze van zijn intogt te Buenos-Ayres te onderhandelen.

De hoofdingang der met de jongste overlandpost uit Britsch-Indië aangebrachte tijdingen, van het midden der vorige maand, wordt door de Londensche Times, op grond van eene telegraphische mededeeling, aldus opgegeven:

Er zijn geene nieuwe vijandigheden met de Birmannen voorgevallen. Tusschen heeft het indisch bestuur troepen en voorraad naar Arracan en Moulmain (twee nabij het rijk van Birmah gelegen Britsche havens) gezonden. Men zeide dat de Birmannen zich ten oorlog toerustten.

Ali Mohrad, de inlandsche vorst van Kyrpoore, aan de noordwestelijke grens van Indië, is wegens weerspannigheid door het Britsch bestuur afgezet.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Donderdag is verslag uitgebracht omtrent het wets-ontwerp tot verhooging van Hoofdstuk 14 der Staatsbegroting voor 1852 (rijks-politie).

Het wets-ontwerp tot wijziging en aanvulling der wet op het zegelregt van 3 October 1842, is met 47 tegen 7 stemmen aangenomen. Tegen hebben gestemd de heeren: Jongsta, Poortman, van Hall, van der Linden, de Moraaz, Godefrui en Gouverneur.

De Vergadering heeft bepaald, dat eerst op Maandag aanstaande zal worden overgegaan tot de behandeling van het wets-ontwerp betreffende den accijs op het zout.

In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren is beraadslaagd over het ontwerp van wet, tot wijziging en aanvulling der bestaande wetten op het regt van patent. Een amendement van den heer de Poorter, om ook de advocaten aan het regt van patent te onderwerpen, is verworpen met 27 tegen 26 stemmen. De voordragt is in haar geheel aangenomen met 45 tegen 11 stemmen. Tegen de heeren de Man, Jespers, Hugenholz, Storm van 's Gravesande, van Goltstein, Jongstra, van Hoërell, Bots, Meussen, Westerhoff en van Hall.

Daarna zijn de beraadslagingen geopend over het ontwerp van wet nopens het gedistilleerd. Dat ontwerp is na eenige discussie aangenomen met 44 tegen 12 stemmen. Tegen: de heeren van der Linden, Hoffman, van Hasselt, Sloet, Westerhoff, Aemant, ten Cate, Metman, de Poorter, van Hall, Baehens en Buisson.

Verder is een voorstel van den heer Sloet, en later eenigzins gewijzigd, aangenomen, dat op den dag der aanstaande beraadslaging over het ontwerp van wet, nopens de afkondiging van maatregelen van algemeen bestuur, te beschikken, wanneer er over de ahangige voordragt van wet nopens de regterlijke organisatie zal worden beraadslaagd, hetgeen de heer Sloet wenschte, dat dadelijk na het reces na Paschen plaats zou hebben.

De Vergadering is tot Maandag gescheiden.

Bij Koninklijk besluit van den 16den Maart 1852, n°. 44, is beoemd tot ontvanger der directe belastingen en rechten te Assendelft, de heer J. P. Baade, thans ontvanger der directe belastingen, in- en uitgaande van de grenzen te Baarle-Nassau.

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 17den dezer, goedgevonden te beoemen:

Bij het 1ste regiment infanterie, tot 2den luitenant-kwartiermeester den sergent titulair C. J. Rietbergen, van het 5de regiment van het wapen, thans gedetacheerd bij het instructie-bataillon;

bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmacht, tot apotheker van de 2de klasse den apotheker van de 3de klasse P. F. Ras, van dat personeel.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, n°. 90, is de majoor bij het korps mariniers J. A. van der Velden, op zijn verzoek, eervol van dat korps afgevoerd, onder dankbetuiging voor zijne langdurige aan den lande bewezen goede diensten, met verleening van den rang van luitenant-kolonel.

Z. Exc. de Minister van Binnenlandsche Zaken is eergisteren van

's Hage met den eersten spoorrein naar Berlijn vertrokken. De afwezigheid van den Minister zal vermoedelijk acht à tien dagen duren.

In de *Delftsche Courant* leest men:

H. M. de Koningin-weduwe, vergezeld van Z. K. H. prins Hendrik, heeft haar jaarlijksch bezoek op den 17den Maart (de sterfdag van Z. M. Koning Willem II) in de vorstelijke grafkelder, in de Nieuwe Kerk te Delft, gebracht, na er eenige oogenblikken vertoefd te hebben, zijn de vorstelijke personen naar 's Gravenhage teruggekeerd.

Men schrijft uit 's Gravenhage aan de *Amsterdamsche Courant*:

Indien mijn informatie juist zijn, dan is niet alleen bereids aan het bewerken van eene nieuwe voordragt betrekkelijk het bouwen in den om-trek der vestingen, op last van Z. Exc. den Minister van Oorlog de hand geslagen, maar zou dat werk reeds voltooid en gereed zijn, om naar den Staatsraad verzonden te worden, zoodat men reden heeft om te vertrouwen, dat aan de Staten-Generaal spoedig weder de gelegenheid zal gegeven worden, zich met deze belangrijke aangelegenheid bezig te houden en tot een goed einde te brengen.

Volgens bij het Departement van Marine ingekomen berigten is het fregat *Prins Frederik der Nederlanden* op den 9den Januarij jl. te Montevideo aangekomen en zou den 14den of 15den dier maand de reize naar Valparaiso vervolgen.

De schoenerbrik *de Lanster*, bestemd naar Oost-Indië, is op den 22sten Januarij jl. te Montevideo aangekomen. De *Tafelbaai* zal de reis zou tegen den eersten Februarij worden voortgezet.

De brik *de Zwallow*, uit Oost-Indië, naar Nederland bestemd, is almede op den 22sten Januarij jl. aan de Kaap de Goede Hoop in de Simonsbaai binnengelopen.

Het stoomschip *Gedeh*, op reis naar Curaçao, is den 19den Februarij jl. te Santa Cruz op Teneriffe aangekomen en zou den 22sten daaraanvolgende zijne reis vervolgen.

Het transportschip *Prins Willem Frederik Hendrik*, hetwelk den 16den December ll. te Rio Janeiro was aangekomen, is op den 28sten daaraanvolgende van daar naar Oost-Indië vertrokken.

Aan boord van deze bodems bevond zich alles wel.

Uit Tilburg schrijft men van den 16 dezer:

Gisteren avond is alhier in verzekerde bewaring genomen een zich noemde wonderdocter, die alhier nu en vroeger aanmerkelijke sommen gelds, onder het voorgaven de lijdens te zullen genezen, van onderscheidene menschen heeft afgezet. Op het oogenblik van zijn gevangenneming was hij in een huis, waar hij tot het verdrijven van de duivel bij eene jonge dochter 6 poeders toediende, waarvoor hij 5 schillingen aan geneeskundig onderzoek dier poeders bleek, dat zij uit gebrande stoffen bestonden; terwijl al verder bleek, dat die wonderdocter niemand anders was, dan een Amsterdamsche jood, Polak genaamd, van beroep inlandsch kruidenier in olie en kruiden. Men heeft nog wel 30 fleschjes bij hem gevonden, allen met gekleurd water, zonder eenige waarde, gevuld. Men vermoedt, dat hij dezelfde persoon is, die in de maand Januarij ll. wegens hetzelfde feit te Breda signaleerd is.

De hoogleeraar *Opzoomer* zal het rectoraat der hoogeschool, met het houden eener plegtige redevoering, op zijn opvolger overdragen, Vrijdag, den 26sten dezer, des middags ten 12 ure.

De wegens hare eenvoudige maar bevallige dichtstukjes gunstig bekende *Francijntje de Doer* is den 7 dezer, ten huize van den heer Tugmelaar, te Heerenveen, in den ouderdom van ruim 67 jaren overleden.

De jongste Oost-Indische berigten houden hoofdzakelijk het volgende:

Volgens een rapport van den luitenant-kolonel waarnemenden resident van Palembang en militairen kommandant aldaar, van den 6den Januarij jl., was de staat van zaken in die residentie, met uitzondering van de afdeeling Ampat Lawang, den zetel van den opstand, in zooverre verbeterd, dat die bevelhebber zich van Tebing Tingie naar de hoofdplaats Palembang had kunnen begeven, ten einde gedurende den regentijd aldaar te verblijven.

De voorgenomene expeditie naar de Ampat Lawang werd echter volstrekt noodig geacht, ten einde de woelingen voor goed te bedwingen, en zou in het laatst der maand Maart worden ondernomen.

In verband daarmede werden twee compagnieën infanterie naar Benkoelen gezonden, ten einde van daaruit mede in de Ampat Lawang te dringen en inmiddels de eerstgemelde afdeeling te bevrijden van den overlast van roovertenden, welke zich van tijd tot tijd uit de laatste aldaar vertoefden hebben.

In de afdeeling Banjoewangie is de cholera op nieuw uitgebroken.

Te Banjermassing was, na het invallen der Westmonsoon, de cholera geheel geweken.

In de residentie Bantam en Batavia en in de afdeeling Buitenzorg, zijn in den namiddag van 9 Januarij, eenige schokken van aardbeving gevoeld. Te Buitenzorg was de schudding vrij hevig, doch bleef niet min als te Batavia, zoo men behoudt is, eenige schade toe te brengen.

Door Z. M. de Koningin-weduwe is het begin der maand December 1851 een kruistocht ondernomen in de wateren van Riouw, den 13den dier maand is genoemd vaartuig ter reede van Riouw teruggekeerd, zonder eenige bijzondere ontmoeting te hebben gehad.

De titulaire generaal-majoor Bakker rigtte tot Z. H. den generaal der infanterie, K. B. Hertog van Saxon-Weimar Eisenach, bij diens vertrek, een hartelijk afscheidswoord en gaf den wensch des legers te kennen, om hinnen chef spoedig weder te zien.

E. H. antwoordde daarop:

«GENERAL!»

«Ik zeg U dank voor den geuiten wensch voor mijn volledig herstel en spoedige terugkomst in Indië; want het is ook mijn vurig wensch zoo spoedig mogelijk mijn kommandement weder te aanvaarden.»

«Gedurende de 45 jaren die ik in de krijgskunst heb doorgebracht, heb ik nimmer aangenaam gediend dan in Indië; en de dag, waarop ik — ik wil hopen slechts voor korten tijd — afscheid neem van het korps officieren hier ter plaatse aanwezig, is de treurigste dag van mijn leven.»

«Ik ben veel in de wereld rond geweest, heb verscheidene legers gezien, maar nergens een korps officieren gevonden, dat door zoo veel ijver is beziel, dat zoo veel ontberingen weet door te staan, dat met zoo veel eer de troepen tegen den vijand weet aan te voeren als het Indische. Ik zag het op Bali, en het bleek ook bij alle expedities, die plaats vonden, tijdens ik aan het hoofd van het leger geplaatst ben.»

«Ik acht het dan ook van mijnen pligt om, bij aankomst in Nederland,

Zijne Majesteit den Koning geluk te wenschen met zulk een leger als het Indische.

«Ik herhaal het, het is met innig leedwezen, dat ik mij gedwongen zie om tijdelijk het kommando van het leger over te geven, doch ik geef het met vertrouwen in Uwe handen over, generaal! die uwe eere teekenen in Indië hebt verdiend en er ook op zoo vele plaatsen met roem heb gestreden.

«Ik gevoel mij te zwak om van elk uwer in het bijzonder afscheid te nemen, doch ik dank u allen voor uw belangstelling in mijn persoon, en voor de diensten door elk uwer in 't bijzonder bewezen. De Allerhoogste behoeft u allen. Vaartwel allen!»

— Door Z. Exc. den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indië zijn, o. a., de volgende beschikkingen genomen: *Civil Departement*. Benoemd: tot resident van Bantam, G. A. E. Wiggers; tot assistent-resident van Bodjonegoro (Rembang), H. Dessauvage; tot assistent-resident van Labak (Bantam), V. A. L. P. Bekking; tot secretaris der residentie Japara, S. de Kanter; tot secretaris der residentie Rembang, J. A. J. Rockers; tot president van den raad van justitie te Batavia, Mr. W. H. du Cloux; tot officier van justitie bij den raad van justitie te Samarang, Mr. J. J. van Angelbeek.

Een tweejarig verlof naar Nederland verleend, tot herstel van gezondheid, o. a., aan C. P. Brest van Kempen, benoemd resident van Menado; aan Mr. A. J. Bake, lid in den raad van justitie te Batavia.

De toevloed van Duitsche landverhuizers te Antwerpen, is verbazend groot. Sedert Februarij zijn er daar reeds meer dan 3000 vertrokken. Men schijnt zich te Antwerpen veel moeite te geven om de landverhuizers over die plaats te leiden.

AARDAPPELZIEKTE.

Een landbouwer te Grebenstein, in het Keurvorstendom Hessen, geeft het volgende als een beproefd middel tegen de aardappelziekte op.

«De sedert negen jaren over geheel Duitschland verbreide en telkens toenemende aardappelziekte heeft de algemeene opmerkzaamheid tot zich getrokken, zonder dat de gedane waarnemingen en proeven tot nu toe een voldoende middel hebben doen vinden. Reeds bij het begin der ziekte heb ik proeven genomen en eindelijk een middel ontdekt, dat zich sinds vijf jaren als deugdelijk bewezen heeft en bij eene goede opvolging de ziekte geheel zal uitroeijen.

«Daar deze ziekte niet in de lucht, ook niet in den honigdauw of andere uitwendige invloeden, maar uitsluitend in den aardappel zelf te zoeken is, behandel ik sinds vijf jaren de aardappelen op de volgende wijze, die mij al dien tijd eene volstrekt voldoende uitkomst gegeven heeft.

«Tegen het midden der maand Maart laat ik de pots op leemgrond in de lucht brengen, eenen voet hoog nederwerpen en tot den poottijd liggen. Men moet ze in dien tusschentijd behoorlijk keeren en van de rotte zuiveren. Bij vorst dekt men ze met stroo. Na vier weken gelegen, dan worden zij, alvorens ze in zakken te doen, nauwkeurig uitgezocht en voor het planten alleen zodanige genomen, die verfrist en ingekrompen zijn. Die welke hun vroeger voorkomen behouden hebben, degenen volstrekt niet voor het planten, want zij zijn stronkig. Heeft men de aardappelen in de zakken, dan moet men met het planten geene drie dagen meer wachten, omdat zij anders te veel uitschieten.

«De op deze wijze behandelde aardappelen komen veertien dagen vroeger op den kelder, die versch uit den kelder geplant worden. In het vorige jaar plantte ik in den tuin op een halven akker land vijf kop der eerstgenoemde aardappelen, en oogste zeven zak, waaronder geen enkele zwarte was. Ingevalle plantte ik op het land op $\frac{1}{2}$ akker van dezelfde pots twee zak, en oogste 21 zak goede gezonde aardappelen. Naast deze laatste plantte ik echter, om de proef te herhalen, op hetzelfde stuk land, twee zak op het oog zeer schone aardappelen, die ik eerst op den 24 April ontvangen had, maar die niet op bovengenoemde wijze behandeld waren, maar men ze pas uit den kelder gehaald had.

«Bij de rooijing zag men nu het groote onderscheid tusschen de beide soorten, en daarop het zekerste bewijs, dat mijn middel proefhoudend was; want van de laatste soort oogste ik negen volle zakken, waarvan er vijf geheel zwart en de vier andere slechts tot voeding voor het vee geschikt waren.»

De bekende tuinbouwkundige, de heer Sieckmann te Köstritz, bevestigt de deugdelijkheid van dit middel, dat ook hij beproefd en waarvan hij reeds eenige jaren bewonderenswaardige uitkomsten verkregen heeft. Hij dringt echter aan op de nauwkeurige opvolging der behandelingswijze, en erkent met den Grebensteiner landbouwer, dat de hoofzaak gelegen is in het uitsluitend gebruiken der verfrist pots.

Men deelt ons uit Deynze (België) het volgende bericht mede:

Sinds ontelbare jaren heeft men alle middelen aangewend, om de oorzaak te kunnen ontdekken van den kwabbel of het bederf van den stam of wortel der roode spruiten of bloemkoolen, savopijen, enz., die, zoo wel bij het ontkiemen als om trent volwassen zijnde, de plant doet sterven. Alle middelen om zulks te voorkomen waren vruchteloos, om reden dat de meerderheid van gevoelen was, dat het voortkamen uit den aard van den grond, of wel dat men er somtijds te dikwijls dezelfde vrucht plantte, anderen meenden, dat het de lucht was, die op de planten invloed had.

«Nu heb ik in vele soorten van landen die vruchten geplant, en allerhande middelen gebruikt, om de oorzaak daarvan te kunnen ontdekken, eindelijk hen gevonden, die de oorzaak der verworping wijst in geslacht.

Vooraf moet men zorgen, dat de grond zijn noodigen mest hebbe, en vast of hard gelegd worde, voor dat de planting gebeurt. Wanneer hij gereed is, maakt men putjes met een stok, en voor dat men er de plant in steekt, maakt men de wortelingen vochtig met water; dan neemt men voor 100 planten $\frac{1}{2}$ cent peper, wentelt de wortelingen der plant daarin, en steekt ze vervolgens vast in den grond, zonder er nog aan te komen; men mag verzekerd zijn dan overschone vruchten te hebben. — Vraagt men: wat doet die peper daaraan? De peper is een vergift voor alle aardwormen, en wanneer de worm komt om de worteling te beschadigen, waardoor de kwabbel veroorzaakt wordt, doet de smaak of de reuk der peper hem sterven.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 14 Maart tot en met 20 Maart 1852. 7 mann. 5 vrouwel. geslacht.

HUWELIJKEN.

Van 14 Maart tot en met 20 Maart 1852. 2 huwelijken.

STERFGEVALLEN.

Van 14 Maart tot en met 20 Maart 1852. 5 mann. 6 vrouwel. geslacht.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 19 Maart.

TARWE in een doen met weinig handel; verkocht: 129 ½ witbonte Peds. 342, 135 ½ N. Gelders. f 310.
ROGGE flauw en zonder handel.
GERST en HAVER mede zonder handel.
BOEKWIET iets hooger: 120, 121, 122 ½ Amers. f 207, 210, 213.
KOOLZAAD, op 9 Vaten Olie te leveren: in April eerstk. 60 P. vl.; in Sept. eerstk. 52 P. vl.; in Oct. en Nov. eerstk. 52 ½ P. vl.
LIJNZAAD een doen: 168, 109 ½ Peterab. f 275; 108, 107 ½ Egypt. f 290.
RAAPOLIE: op 6 w. f 29 ½; Vlieg. f 28 ½; 1 Mei eerstk. f 28 ½; 1 Sept. eerstk. f 30 ½; 1 Oct. eerstk. f 30 ½; 1 Nov. eerstk. f 31; 1 Dec. eerstk. f 31 ½.
LIJNOLIE: op 6 w. f 29 ½; Vlieg. f 28 ½.
HENNEPOLIE: op 6 w. f 36 ½.
RAAPKOEKEN, per 1040 st., f 61 ½ 64. — LIJNKOEKEN, per 104 st., f 9 ½ 11.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA.

VAN DEN 19. MAART 1852.

Het Nederl. Middel Tarwe	van f 8,50 tot f 10,40.
Het dito dito Rogge (Oude)	» 0,00 » 0,00.
Het dito dito Rogge (Nieuwe)	» 0,00 » 7,65.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» 0,00 » 0,00.
Het dito dito Boekweit	» 0,00 » 6,20.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven onzen vijf lood Nederl.	» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» 0,26 ½.
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,32.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,52.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,16.
Een dito pond Boter	» 0,70.
Zand-Aardappelen (Vat of Middel)	» 0,00 tot f 1,00.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,00.
Het 1000 Doof Hout	» 1,00.
De kar Spaanders	» 2,00.
De Struiken	» 2,00.
De 100 Nutsaard	» 2,00.

TWEE HONDERD ZESTIENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

11^e Trekking. No. 18330, een prijs van f 1000.
12^e — No. 8059, f 1000.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van gisteren (19 Maart) was de fondsen-tering: Ned. 2 ½ pCt. 60 ½, 3 pCt. 71 ½, 4 pCt. 93, 1 ½, 1 ½, Amort.-Synd. 4 pCt. 92 ½, 5 pCt. 98 ½; Aand. Rijnspoorw. 98 ½; België 2 ½ pCt. 87 ½, 2 ½ pCt. 49 ½, 3 pCt. 58 ½, 4 pCt. 68 ½, 5 pCt. 18 ½, 19; dito 1 pCt. 19 ½, 7 ½, 10 ½, 8 pCt. 42 ½, 43, 49 ½, 3 pCt. Binnenl. 6 m. 39 ½, 7 ½, 10 ½; Coupons Ardoin 10 ½; Passiv 8 ½; Portugezen te Londen 38 ½, 5 pCt. 36 ½, 5 pCt. 108 ½; dito 1828-29 108 ½, 105 ½; Certif. 1834-35 95 ½; dito 4 ½ pCt. 104 ½; 4 pCt. bij Hope 89 ½; Id. bij Stieglitz 89 ½; Certif. van Assign. 6 pCt. 68 ½; Rolap Certif. 80 ½, 1 ½; Eelen Aand. 153 ½; Oostentijk Metall. 72 ½, 1 ½; Nieuwe 2 ½ pCt. 88 ½, 30 ½; Nieuwe 5 pCt. 62 ½, 33.

Advertentien.

* * Getrouwd:

J. G. OLIPHANT,

Weduwnaar,

en

BREDA,

G. F. SODENKAMP

den 18. Maart 1852.

Met Toestemming van het Edel Achb. Bestuur dezer Stad.

GROOT VOCAL EN INSTRUMENTAAL CONCERT.

TE GEVEN DOOR

MEJUFVROUW BERTHA JOHANNSEN

EN

DEN HEER J. GIESE,

op Maandag den 22. Maart 1852.

IN DE ZAAL VAN DEN SCHOUWBURG TE BREDA,

DES AVONDS TEN 7 URE.

PROGRAMMA.

1ste AFDELING.

1. Hymne an die Musik. . . . . Lichte.
2. Aria uit Brian. . . . . Verdi.
3. Fantaisie et Variations brillantes voor de Violoncel. . . . . Servais.
4. Lieder. . . . . Kien.
5. Elegie voor de Violoncel. . . . . Kien.

2de AFDELING.

1. Vlaggelied. . . . . Van der.
2. Souvenir des Puritains voor de Violoncel. . . . . Patti.
3. Aria uit Linda de Chamounix. . . . . Donizetti.
4. Carnaval de Venise avec Introduction voor de Violoncel. . . . . Bazar.
5. Zwedsche Lieder. . . . . Meijfr. Johansen.

Het Bureau zal ten 6 ure geopend zijn.

DE ENTREE IS BEPAALD:

Voor de Heeren à f 1.50. Voor de Dames à f 1.00.

* * In Bakel, een Dorpie in Noord-Brabant, in de nabijheid van Helmond, woont een Landman met name Piet Biemans, die aan Rheumatische Kwalen lijdende, een jaar lang, heilzaam geweest is. Een Rheumatische Ketting bij den Heer Martin in Helmond gekocht, heeft hem in 24 uren tijds genezen.

De Heer Martin heeft van nog drie andere lijdens, die door de Kettingen genezen zijn, vergunning gekregen hunnen naam te noemen en belangstellende aanvragers aan hen te verwijzen. De Echte Rheumatische Kettingen worden in onderstaande Depots verkocht voor 1.80 — 2.70 — 3.60 — 5.40

Amsterdam, Verkoophuis.	Breda, Wed. Wierix & Zoon.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Eindhoven, H. Gruijters & Zoon.
Rotterdam, G. H. Verbeek.	Helmond, A. H. Martin.
's Bosch, F. L. Welsch.	Tholen, T. J. Maas.
Bormsee, G. Muller.	Tilburg, G. H. Donhoff.

DOMEINGOEDEREN

VAN
Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.
RENTAMBT NIERVAART.

OPENBARE AANBESTEDING.

De RENTMEESTER dier Domeingoederen te Klundert, zal, als daartoe gemagtigd op Vrijdag den 2. April 1852, voormiddags ten tien ure, ten Raadhuijs van Klundert, aan den minst-eischende in het openbaar

AANBESTEDEN:

- Het VERBRANDEN der VEEKT, in 9 Bestedingen.
  - Het GRONDRIEVEN van 2045 Ellen SLOOT, in 6 Bestedingen.
  - Het GRAVEN en OPMAKEN van 1060 Ellen GRIPPEN, in 6 Bestedingen.
  - Het WEDEN van ZEEBRAKEN, in 8 Bestedingen.
  - Het AANLEGGEN eener NIEUWE KADE, lang 203 Ellen, in 1 eene Besteding.
  - Het VERVOEGEN eener KADE, ter lengte van 388 Ellen, in 3 Bestedingen.
  - Het WIDEN van GRIENDEN, in 5 Bestedingen.
- De Bestekken en Voorwaarden van Aanbesteding liggen ter tezing ten Kantore van den Rentmeester voornoemd; terwyl de plaatselijke aanwijzing op 1 April e. k. door den Opziener ARDON zal worden gedaan.

Klundert, den 18. Maart 1852.

De Rentmeester voornoemd,
F. H. H. BORRET.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene HUIZING en ERVE in het beste gedeelte van Breda, hebbende acht Beneden- en Bovenkamers, Meiden- en Provies-kamertje, twee Keukens, Pompen, Gemakken, een Zolder, enz. Te koop voor een klein bedrag onder Letter S, bij de Uitgevers dezer.

* * DE ROY, Notaris te Breda, zal, ten verzoeken zijner kant, op Vrijdag, den 24. Maart 1852, ten Koffijhuis van D. VERMEEREN, des avonds ten 7 ure, publiek VEILEN:

Eene extra wel ter nering staande HUIZING en ERVE, met PAKHUIS en twee KLEINE WONINGEN, genaamd de Ranton, waarin verscheidene jaren eene KRUIDENIERS-AFFAIRE met het beste gevolg is uitgeoefend, staande en gelegen te Breda, op de Westzijde van de Ginnekenstraat, Wijk B, N°. 56, Kadaster Sectie A, N°. 7801, 801 en 803, groot 2 Roeden, 54 Ellen, de Noord- en Oost- zijde van de Ginnekenstraat, Zuid- zijde van de Bleekstraatje en West- zijde van de Derden Koop.

Eene HUIZING en ERVE, bestaande in drie Woningen, staande en gelegen als voor, Kadaster Sectie A, N°. 798, 799 en 800, groot 53 Ellen; hebbende Noord- zijde van de Ginnekenstraat, Oost- zijde van de Ginnekenstraat, Zuid- zijde van de Bleekstraatje en West- zijde van de Derden Koop.

Eene HUIZING, bestaande uit twee Woningen, groot PAKHUIS, MOESTUIN en ERVE, staande en gelegen als voor, bijzonder geschikt voor eene Hoveniers-zaak, Kadaster Sectie A, N°. 795 en 796, Huis ter grootte van 54 Ellen, N°. 1539, Pakhuis en Erve, groot 80 Ellen, en N°. 794, Moestuin, groot 1 Roede en 30 Ellen, dus gezamenlijk ter grootte van 2 Roeden en 64 Ellen.

Voorbeschreven VASTE GOEDEREN, zijn in gebruik te aanvaarden met 1. Maart 1852, en zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna gecombineerd ten Verkoop worden aangeboden.

Ter tezingen, den 22 en 24 Maart en 1. April 1852, van des voormiddags 10 tot des middags 12 ure, ten Koffijhuis van D. VERMEEREN.

DOMEINGOEDEREN

VAN

Z. K. H. PRINS FREDERIK DER NEDERLANDEN.

RENTAMBT BREDA.

De Waarnemende RENTMEESTER der Domeingoederen van Z. K. H. Prins FREDERIK der Nederlanden, voor het Rentambt Breda, zal, als daartoe gemagtigd, ten overstaan van den Notaris BODE, gevestigd te 's Prinsenhage, in het openbaar VERKOOPEN:

Op Vrijdag den 9. April 1852, des voormiddags om 9 ure, ten Huize en Herberge van JAN VAN DE WIJNGAARD, in de Gulden Leeuw, op de Beek, onder 's Prinsenhage.

In het ULVENHOUTSCHE BOSCH.

- 2 Kavels EIKEN en BEUKEN SNOEITAKKEN.
- 5 " MASTEN DUNSEL.
- 6 " Dito, in het Blok te Halten onder Gilze.

In het MASTBOSCH.

- 16 Kavels STAANDE MAST, in het Paardenbosch, op de Hoeve in 't Hout.
- 10 " MASTEN DUNSEL, in onderscheiden Perken.
- 1 " SNOEITAKKEN, op het Speelhuys onder Teteringen.

In het LIESBOSCH.

- 8 Kavels EIKEN SNOEITAKKEN.
- 1 Schelft MUTSAARD op de Houtwerf.
- 7 Kavels BEUKEN TAKKEN, TOPPEN en STRUIKBLOKKEN.

De Voorwaarden van Verkoop liggen ter lezing ten Kantore van den Rentmeester en den Notaris, terwyl nadere informatie te bekomen zijn bij de Boschwachters.

ZEVENBERGEN, den 19. Maart 1852.

De Waarnemende Rentmeester voornoemd,
VAN DER BORCH,
genaamd Van Roozendaal.

AVIS MÉDICAL.

Le Docteur SAMUEL LA MERT, membre de l'Université d'Edimbourg, membre honoraire de la Société Médicale de Londres, etc., etc., Auteur de LA PRÉSERVATION PERSONNELLE, et de LA SCIENCE DE LA VIE, a l'honneur d'informer les personnes qui désirent le consulter sur les différents désordres des Organes de la Génération, résultant d'Excès ou d'habitudes secrètes, contractées dans la Jeunesse, de la Syphilis, de la Gonorrhée, d'Écoulements, de Rétrécissements, et sur les cas de Débilité nerveuse, de Faiblesse locale et générale et précurseurs de la stérilité, de l'impuissance, de l'anéantissement des plaisirs de la vie et du but spécial du Mariage, que chaque jour il reçoit à sa résidence

37 BEDFORD SQUARE, A LONDRES.

Les heures fixées sont de 11 heures du matin à 2 heures de l'après-midi. — Prix de la Consultation 25 francs, soit personnelle, soit par correspondance. — Le secret est inviolable et les lettres rendues sur réclamations. — Les médicaments nécessaires sont expédiés avec sécurité, dans toutes les parties du monde.

Toutes les lettres adressées au Docteur LA MERT devront être affranchies, et contenir, pour obtenir une Consultation 1 Lstr. (une livre sterling), ou un bon de vingt-cinq Francs. Sans cette formalité, les Lettres, quoiqu'affranchies, resteront sans réponse.

LA PRÉSERVATION PERSONNELLE est illustrée de quarante figures coloriées sur l'anatomie, la physiologie et les maladies des organes de la génération, prix sous enveloppe 5 francs, franco 5 fr. 50 c.

LA SCIENCE DE LA VIE, par le Docteur LA MERT, est illustrée de portraits et blanches, prix 1 franc, franco 1 fr. 50 c.

Tous les exemplaires non revêtus de la signature de l'auteur doivent être considérés comme contrefaçons, et le public est prié de ne leur accorder aucune confiance.

AVIS IMPORTANT.

Des contrefaçons dangereuses des médicaments du Docteur SAMUEL LA MERT sont faites et débitées, il croit devoir déclarer, qu'il n'a point d'agent en Hollande pour ses médicaments, et prie instamment les malades de se méfier du faux indigne de ces spéculateurs, qui ne reculent devant rien pour arriver à leur but, et compromettant la santé des malades. Le Docteur SAMUEL LA MERT expédie directement d'Angleterre les médicaments requis, et déclare faux tous ceux débités sous son nom.

Nota. Ces deux ouvrages se trouvent en vente chez les HÉRITIERS DOORMAN, à Rotterdam, chez H. T. HENDRIKSEN, Hoogstraat, à Rotterdam, chez D. TORMLIN, Libraire, Lelidse Straat N°. 102, à Amsterdam, et chez J. D. DOORMAN, à Utrecht.